

# LECKEKÖNYV

## CSODÁK





# A borítóról

Az ikonok, más művészeti alkotásokkal ellentétben nem ábrázolnak, hanem jelenvalóvá teszik a láthatatlant. Elkészítésük menete egyszerre kreatív munka és ima. A lehető legőszintébb dolog, amit ember szavak nélkül kifejezhet. Benne van az alkotó teljes lénye, személyes világa és életfelfogása, Istennel való kapcsolata. A kép ennek ellenére mégis abban születik meg, aki nézi. Egyfajta

lelki tükörként, ami a befogadó lelkületét tükrözi. Így a kép mindig aktuális és megújuló. Hatalmas áldás lehet, ha valaki a kapott talentumát jól és helyén használja. A valódi csoda viszont az, hogy a jelenvaló Láthatatlan formáló gondolatokat és érzéseket vet ki-kí lelkének mélyébe.

**Jeszencsák Lilla**



# A test és a lélek négy dimenziója

*A film egyik kézenfekvő értelmezése a cím fogalmainak és a szereplők belső világának azonosítása. Mária képviseli az ép testben tönkrement lelket, míg Endre a testi fogyatékek ellenére józan ítélőképességű, tiszta jellemű karakter. Ezáltal a test és a lélek kifejezések két dimenzióját láthatjuk. Azonban a kifejezések ennél többet (4) jelentenek, mely által új rétegeket tárhatunk fel a film értelmezési talajában.*

Test, lélek és szellem. Általában-e hármasság kontextusában szoktuk használni a cím kifejezéseit. Különös és talán a gyakori társítás miatt jelzés értékű is a szellem kifejezés hiánya. A szókapcsolatok egészen az ókorig, majd a páli teológiáig vezethetők vissza, ahol már egyből nem három, hanem négy jelentésréteg tárul elénk. Az Ószövetség teológiája nem ismer test – lélek dualizmust, tehát a keresztény értelmezési horizont – mely az európai kultúra egyik alappillére – megnyitja számunkra a filmben rejlő harmadik, illetve negyedik réteget.

## Test – szóma és szarksz

A test kettőssége. A görög nyelv két szót használ a test kifejezéséhez; a szarksz jelentése 'ami az állati vagy emberi csonvázat körül fogja, tehát izmok, hús'. A szarksz megjelenik, mint a testi vágyak hatóköre, a „bűn támadási pontja” az ember személyiségén belül. Tehát Pál a bűnös életet és mindazt, ami emberi a szarksznak tulajdonítja. A „bűntől megszállt hús” (Róm 7, 20) szolgásgba hajtotta a testet. Azóta van a „bűn teste” (Róm. 6, 6) éppúgy, mint a „bűn húsa” (Róm. 8, 3). A filmben megjelenő naturalisztikus ábrázolások, mint a gőzölgő hús melegsége, puhasága kiemelik a szarksz jellemzőit. A kulminációban megjelenő jelenetben ábrázolódik legplasztikusabban a hús-vér ember, aki megfelelő időben érkező külső segítség nélkül nem tud átlépni korlátoltságán. A vér liktetve a fürdőkádba folyik. Összekeveredik a szarksz valósága a hideg, fehér, üres lélek világával. A hústest

kitölti a kiüresedett lelket. A fürdőkádban Mária életében bekövetkezik a testi-lelki szintézis. A jelenet egyúttal határkő, ugyanis létrejön valami új, addig a főszereplőből hiányzó tulajdonság, egyfajta 'lelki test'. A szóma az emberi testet, mint személyiségének hordozóját is jelenti. Itt a test egységéből kiindulva az egészről, az összességről beszélünk. A szóma egyik fontos aspektusa az 'életerő, élet, öntudat', melyhez ha egyoldalúan kötődik csak a személyiség akkor a bűn válik meghatározó tényezőjévé (szarksz). A szóma egyszerre jelöli az érzéki- és pneumatikus testet, ahogyan az a legjobban megfogható a római levélben: „szánjátok oda testeteket (szóma) élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek” (Róm. 12, 1)

## Harmadik dimenzió – a szellem?

A lélek fogalom is kettősséget hordoz. Psziché 'lélek' és pneuma 'szellem'. A psziché negatív jelentésű, amennyiben fogalomrendszerünkben szétválasztjuk a szellem dimenziójától. A psziché emberi tulajdonságú, mellyel szembenáll a pneuma, a 'szellem', ami elsődleges az Istennel való kapcsolattartás során. A filmben megjelenő „szomjú szarvas” képe a pataknál, szinte illusztrációja a 42. zsoltárnak. Az álom során, egy harmadik (pneumatikus) dimenzióban létrejöhet a szereplők találkozása egymással. Hogy mi az a titokzatos és rejtélyes erő, ami az azonos álombéli találkozásokat lehetővé teszi? Erre az egyik magyarázatot a teológiában kereshetjük, vagy a pszichológiában, habár Klára (a pszichológusnő) sem tudott kiigazodni a történeten.

## Összintesség és humor

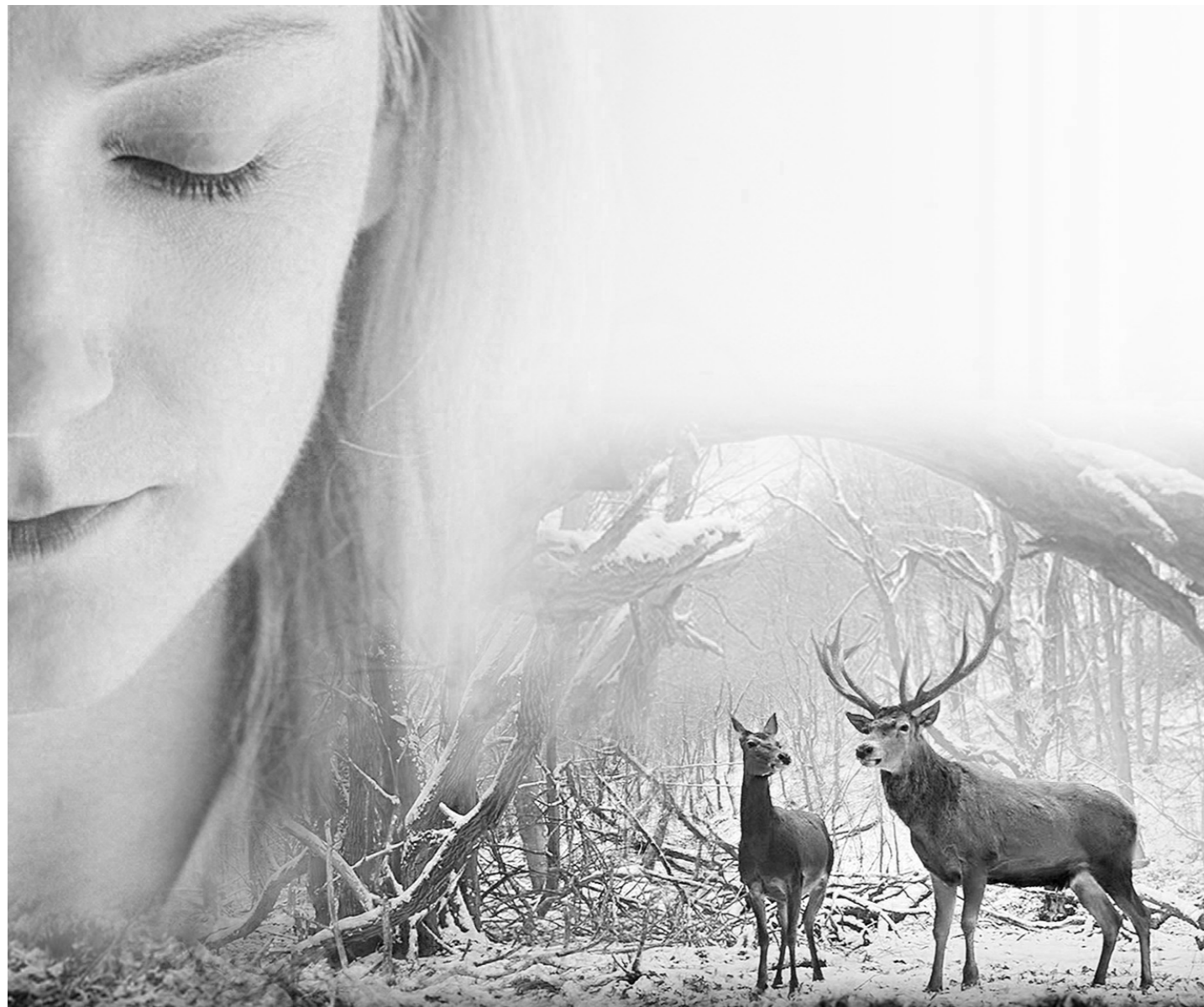
Számomra ezt négy dimenziót jelentette, nyitotta meg Enyedi Ildikó filmje, mely szinte a végéig szórakoztat humorával. Az utolsó jelenet azonban kizökkenti és a legmélyebb lelki mélypontra viszi a nézőt. A Testről és lélekről című filmben kimondatlanul lehet a szerelemről beszélni, megjelenik a humor, mely nem összeférhetetlen az emelkedett témával, hanem, ahogyan életünknek is mindennapi



eleme egy-egy „belső csikos táská”, vagy egy váratlanul érkező telefonhívás. Összegezve a filmélményt, kevés olyan film van főként a nyugati filmművészetben, mely anélkül, hogy darabokra boncolna egy témát –és egy embert- hogy megismerje azt, egységes, egész képből tárja a nézők elé a kérdést. Jiry Menzel hasonlatával, ahelyett hogy darabokra tépkedve szeretne megismertetni egy szép virágot, ahelyett egy illatos csokorban tárja a néző elé.

**Juhász Zoltán András**

*„A psziché emberi tulajdonságú, mellyel szembenáll a pneuma, a 'szellem', ami elsődleges az Istennel való kapcsolattartás során.”*



# Áhítat

***Aki sötétségben jár, és nem ragyog rá fény, bízson az Úr nevében, és támaszkodjon Istenére!***

***Ézs 50,10b***

Annak idején Blaise Pascal töprengett sötétség természetéről ilyen módon: „Kétségkívül szerethetem a tökéletes sötétséget, ám ha Isten félhomályba vezet, ez a nem teljes homály kedvem ellen való, mivel nem lelem meg benne azt, ami a teljes homály értékét jelenti, nem érzem benne jól magamat. Ez pedig hiba, annak a jele, hogy bálványommá emelem a sötétséget, kiemelve az Isten rendjéből. Márpedig csak az ő rendjét szabad imádnunk.” Miért is adatik néha különös tapasztalat embereknek, melyek arra sarkallják őket, hogy a spiritualitás ilyen-olyan módjai felé forduljanak? A teljes jel és fényforrás nélküliség az emberi lelkek sötétjében néha tényleg egyszerűbb helyzetet teremtene azoknak, akik úgy gondolják, hogy egy fényforrás volt mindössze, egy villámlás, ez Jézus megjelenése volt az emberi történelemben, teles sötétség előtte, és teljes sötétség utána, miénk csak a tudat, hogy egyszer volt világosság, egy rövid ideig, egy villanásra. Barth látta így a Jézusban adott kijelentést. Ez a hasonlat azonban megtévesztő, mert nem csupán egy-egy villanás

volt, hanem azt követően – és már előtte is felderengett valami, a sötétséget átjárta egy derengés... Mint amikor éjszaka virraszt az ember, és sokszor gondolja közben azt, hogy most már világosodik, aztán csalódnia kell, mert idővel rájön, hogy ez még nem a hajnal, arra még várni kell. Várja tovább, hogy múltjon a sötétség. Ezek meg is fogalmazódnak valahogy: A teljes sötétségből Isten kivezet. Ez jó, örülünk is neki, hogy végre meglátjuk a fényt... Igen ám, de nem a teljes napvilágra, hanem a félhomályba, ahol csak sejtesek, érzések ködös megérzései vezethetik az embert. Tudomásul kell venni, hogy sem nem világosság, sem nem teljes sötétség a mi mai közegünk, hanem a homály, ahol valami lehet ez, de az is. Ahol néha csak nekünk megfigyelőnek elfoglalt pozíciója dönti el az egzaktak hitt mérési eredményt. A félhomályban való tapogatózás és derengések, felderengő fényeknyománpróbálunk eligazodni, és persze sokszor téves jeleket követve. Nem tudjuk miért ilyen ez a világ, melyben élnünk kell, és nem is arról van szó,



hogy másokat, a rendszert, vagy éppen a konstellációkat okoljuk ezért. Egyszerűen ilyen a világ, amelyben élnünk kell. Egy ilyen világban pedig nem tehet úgy az ember, mintha nagyon biztos lenne a dolgában. Luther kijelentése, miszerint koldusok vagyunk, jól érthető a félhomálynak ebből a tapasztalatából. A koldusnak van honnan kérnie, tud arról, hogy létezik valahol egy bőség, de persze ez nem az övé. Erről a máshol és másnál lévő bőségről azonban tud valamit, ahogy tud arról, hogy kell léteznie teljes, mindent átjáró világosságnak, ha a sötétséget valami

félhomálya alakította át. Az a kis parányi fény is elég ahhoz, hogy erre a felismerésre jussunk. És ahogy van teljes világosság és bőség valahol, úgy mi, akik koldusként folyamodunk valami kis morzsányi többletért, hogy a homályt egy kicsit feljavíthassuk, és nagyobb bizonyosságra jussunk, úgy ebben a folyamodásunkban, annak embert próbáló alázatában,- mivel el kell fogadunk, hogy kezünk üres, és nincs módunk saját erőnkől változtatni, - megtapasztaljuk azt, hogy Istennek éppen a félhomályban van velünk terve: és koldus kezünk üressége az, mely tervének, céljainak megfelel.

**Réz-Nagy Zoltán**

## Beatles-istentisztelet

Két ténymegállapítással kezdem. Az első úgy összességében az emberiségre vonatkozik: mindenki szereti a Beatlest. Talán nem túl merész vállalkozás ezt kijelenteni, persze kinek több, kinek kevesebb hatással volt, van az életére, de azért abban remélem kiegyezhetünk, hogy senki nem utálja. A másodikat – sajnos – csak kicsiny hallgatói közösségünkre vonatkoztatva merem kijelenteni: mindenki szeret istentiszteletre járni. Remélem, ezzel sem lövök nagyon mellé. (Aki nem szeret, szeresse meg, úgy azért könnyebb lesz majd a későbbiekben munkába állni.) De vajon érdemes-e feltétlen ötvözni egymással azokat a dolgokat, amiket szeretünk? (Szereti valaki nutellával a szalámit?) A fent említett két dolog, a Beatles és az istentisztelet ötvözésére tettem kísérletet a heidelbergi Heiliggeistkirchében egy vasárnapi „csúcsidős” alkalmon, a legnagyobb, talán legszebb és legforgalmasabb helyen található templomban. Az ólomüveg ablakonon beszűrődnek az októberi napsugarak, és egyszer csak felcsendül a Here Comes The Sun. Idill. Majd a Hey Jude-tól kezdve a Yesterday-en át természetesen a Let It Be-ig, összesen kilenc dalt játszik a zenekar. A templomban 4-5-ször annyian vannak, mint egy „normál” vasárnapon, a turisták lelkesen videózzák a történéseket, az emberek néha felállnak és tapsolnak, ha épp annyira jól elkapják a „nánánánáá”-t. Prédikáció nincs, az egy Korinthus tizenhárom

azért egy ponton elhangzik, a dalok között általában a lelkész igyekszik párhuzamot vonni a dalszövegek és a kereszténység között, ha úgy van, Szűz Mária és Lady Madonna között. Menő. Végre tele a templom. Fialok és idősek, hívők és ateisták, németek és külföldiek. Ezt akartuk, nem? De. Csak nem biztos, hogy így. Merthogy bármennyire menő is, ezek sajnos nem mi vagyunk. Hiába szeretem a Beatlest, nem érzem, hogy köze lenne az egyházhoz. Ez egy igazi 21. századi marketingfogás, egy álruhába öltözött, felszínes valami, ami minél gyorsabban és egyszerűbben szeretné elnyerni az emberek tetszését. Ez a könnyeb út, de nem gondolnám, hogy ezen kéne járnunk. Lehet, hogy nehezebben „eladható” a saját „termékünk”, mert nem alkalmas arra, hogy cukormázba csomagoljuk... De ha megpróbálnánk magunkat adni, rájöhetnénk, hogy valójában nincs is erre semmi szükség, hiszen a mi örömhírünknel nagyobb értéket senki sem fog találni.

*Egyébként senki ne próbálja ki a nutellát szalámmal. Nem egészséges.*

**Fabiny Márton**



## Pro Scientia Aranyéremmel díjazták szakkollégistánkat

*Mit is jelent pontosan az, hogy Pro Scientia Aranyéremben részesültél?*

A Diákköri Konferencia, amely egy tudományos kutatás hosszabb leírását, majd e kutatás eredményeinek szóbeli előadását jelenti, két fordulóból áll. Van egy ún. kari konferencia, amely a jelentkező hallgató felsőoktatási intézményében, karok szerint (s így témák szerint) kerül megrendezésre. Ha ezen sikeresen továbbjut egy hallgató – ami legtöbbször azért így van –, jelentkezhet a döntő, országos konferenciára. Ez az Országos Diákköri Konferencia (OTDK), amely két évente kerül megrendezésre és a téma szerint megkülönböztetett pályamunkákat ún. szekciókba osztja. Ezek különböző szekciók és más egyetemeken kerülnek megrendezésre, a Humántudományi Szekciót ebben az évben például Budapesten, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán tartották. Az említett szekciókban több kisebb szekciót alakítanak ki, a dolgozatok pontosabb tematikájának megfelelően. Minden kisebb szekcióban a benne lévő hallgatók elnyerhetik az I., II., III., illetve különdíjat (ka) t. Az I. díjat nyert hallgatók számára azonban itt nem ér véget a küzdelem. Ugyanis minden, a felsőoktatási tanulmányokban addig elért eredményüket összesítve, pályázatos formában beadhatják jelentkezésüket a Pro Scientia Aranyérem (PSA) elnyerésére. Itt általában még nagyobb a verseny, mint az OTDK-n: a jelentkező, mintegy 2000 hallgató közül kb. 50 szerencsés hallgatót választanak ki, akik között mindig van egy még középiskolás diák, aki a Pro Scientia Aranyérem Junior-ban részesül, illetve több, (képző)művészetekkel kapcsolatos tudományokban jártas hallgató, akik a Pro Arte Aranyérmet kapják meg. Személy szerint én abban a szerencsés helyzetben lehetek, hogy az idén, 2019-ben kiosztott 51 díj közül az egyikkel büszkélkedhetem.

*Milyen munka áll e mögött?*

A PSA elnyeréséhez mint említettem, egyfajta feltétel („beugró”) az OTDK-n elért I. helyezés. Ezt a díjat az idei évben, a Humántudományi Szekcióba beadott és ott

előadott kutatásom alapján szerezhettem meg. Témám régi középiskolám, a Kalocsai Érseki Főgimnázium első világháború alatti tanulmányi eredményeinek változása és e változás okainak vizsgálata volt, amelyet összehasonlítottam a korabeli Magyar Királyság gimnáziumainak tanulmányi eredményeivel. A PSA-díj elnyeréséhez azonban pályázatomban fel kellett tüntetni minden eddigi konferencia-előadásomat, publikációm, korábbi TDK-, illetve OTDK-dolgozatommal elért eredményeimet, illetve valamennyi közéleti tevékenységet. Ezáltal a Melancthon Evangélikus Szakkollégiumban való tagságomat, illetve az ott betöltött tanulmányi alelnök pozíciómat is.

*Mit jelent számodra, hogy erre a díjra jelöltél?*

Megmondom őszintén, a PSA létezéséről korábban csak félfüllel hallottam; sőt a konkrét elnevezését sem ismertem! Az eredményt olvasva viszont hatalmas meglepetéssel fogadtam a díj elnyerését, illetve azt, hogy az átadás a





Magyar Tudományos Akadémia dísztermében lesz. Számomra talán ez a legfontosabb, hogy ezen valóban nívós díj elnyerésekor a „tudomány fellegvárában” lehettem jelen, amely átadóra 2019. október 31-én került sor.

*Hogyan befolyásolja ez a jövőbeli munkádat, hivatásodat?*

Tanárszakos hallgatóként arra „szerződtem”, hogy az egyetem befejezése után, mint történelem–fizika szakos pedagógus helyezkedjek el. Ez a cél nem áll messze tőlem, hiszen nagyon szeretek tanítani, az oktatás és magyarázás mindig is örömet jelentett számomra. A kutatói, tudományos élet iránti elköteleződésem viszont már másodéves korom óta segít abban, hogy másként tekintsek az egyetemi tanulmányokra, a tudományokra, vagy akár az egész világra. Ezáltal mostanra már el sem tudnám képzelni, hogy a tanári hivatás mellett ne foglalkozzam további kutatásokkal, így úgy döntöttem, hogy az egyetemi tanulmányok befejezése után doktori képzésre jelentkezem. A jövőben tehát e két hivatás egyvelegét kívánom egyensúlyba hozni, amely épp olyan nagy kihívásnak tűnik, mint ahogy a történelmet és a fizikát egy egységben látni.

*Te mit tanultál belőle? Mit viszel tovább magaddal?*

Számomra a kutatói tevékenység, illetve az abba történő beilleszkedés rendkívüli nehézségeket okozott kezdetben. Ötletek terén már akkor sem volt probléma, a kreativitást viszont sokszor háttérbe szorította a precizitás, a szakmai hozzáértés hiánya. Számtalan alkalmat tudnék felsorolni, amikor szó szerint „nyagatni” kellett, hogy a pályamunkába illesztett, tankönyvi vagy internetes ábra helyett sajátot szerkesszek, vagy észrevegyem a formázási hibákat, elírásokat a szövegben. A rettenetesen kemény és hosszantartó munka viszont úgy érzem, meghozta gyümölcsét! Az idei konferenciára készített pályamunkáimat ugyanis már képes voltam, mint egy külső szemlélő figyelni, hibáimat javítani, önkritikát gyakorolni. Ez segített abban is, hogy elsajátítsam: milyen stílusban és egyáltalán hogyan kell megírni egy szakmai publikációt, cikket vagy tanulmányt. E tudást tehát mindenképp kamatoztatni tudtam, sőt, integráltam azt tanári hivatásomban is. Ugyanis, mapanság az iskolai gyakorlataimhoz

készített óraterveimet is ennek megfelelően készítem el: az OTDK-dolgozatnál szükséges precizitás és kreativitás a jelszóm. Ugyancsak fontosnak tartom a fizika és történelem iskolai integrációját, amelyre már két OTDK dolgozatomban is példát mutattam.

*Mi motivált benne?*

A tudományos, kutatói élet iránti érdeklődésem már középiskolában is megjelent, amikor 2014-ben történelemből az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny (OKTV) döntőjébe jutottam. Ehhez ugyanis egy TDK-dolgozathoz hasonló pályamunkát kellett készíteni (persze ekkor még sem a megfelelő szakmai tudás, sem a kutatói képesség nem állt rendelkezésre). Az egyetemi élet ezt az érdeklődésemet csak fokozni tudta, ezért döntöttem úgy, hogy másodévesen megpróbálkozom vele. Felismertem, hogy az írás számomra élvezet, persze nem irodalmi, hanem tudományos tekintetben! Számomra ez nem terhet jelent, hanem boldogságot, kikapcsolódást, amellyel – ha szerény módon is –, de hozzátehetek valamit a tudományok, a múlt megismertetéséhez. Különleges szakpárom miatt izgalmasnak találtam, hogy integráljam a fizikát a történelemmel: dolgozataimban egy-egy történelmi esemény fizikai hátterét vizsgáltam és arra az oktatásban használatos segédanyagokat, óraterveket, illetve publikációkat „gyártottam”. A múlt, s így történelem iránti érdeklődésem ennél azonban sokrétűbb. Talán éppen az ideai konferenciáig el sem tudtam képzelni, hogy valamilyen úton-módon, de ne régi középiskolám történetével foglalkozzam. Ugyanis, szinte kizárólagos módon ragaszkodtam Kalocsa, mint lakhelyem történetéhez. Azonban, felismertem, hogy bár a helytörténeti kutatások mindenképp izgalmasak, olyan tudományos eredményekre van szükség, amely országos, sőt nemzetközi tekintetben tárja fel egy-egy korszak még nem vizsgált kérdéseit. Ezért, nyertes dolgozatomban már ehhez hasonló kitekintést alkalmaztam, a korabeli Magyar Királyság iskoláinak összesített adatbázisát alkalmazva. Jelen kutatásomban ennél többre is vállalkozom: az első világháborús hadi-érettségi feltárását már nem helyi, hanem országos szinten végzem, ezután pedig céloml feltárni a témával kapcsolatos kérdések angliai, illetve németországi vonatkozásait is.

**Foltányi Luca interjúja**

## Sok van, mi csodálatos...

Igen, ez kétségtelen. Ám olykor a csoda maga komoly gondokat okoz a modern ember számára. Ugyanakkor a tudomány eszközeivel próbálkozni, így úgy mond „megmagyarázni” a csodát szárnalmas, és egyben reménytelen vállalkozás is. Talán még a vicc megmagyarázásánál is szárnalmasabb és értelmetlenebb. Főként akkor, ha elhagyva a görög drámaírókat, a csodát nem az emberben véljük megtalálni – a XX. század történései után ez talán megbocsátható. A dolog azonban alapvetően reménytelen, hiszen a csoda lényege éppen abban rejlik, hogy megmagyarázhatatlan. Hiszen voltaképpen az történik, hogy a világ rendjét és működését meghatározó törvények átmenetileg érvényüket veszítik. Miért is találnánk magyarázatot rájuk az éppen felfüggesztett természeti törvények világában? Mindez persze haszontalan töprengés volna, amely egy teológus hallgatót még véletlenül sem érdekelhetne, ha éppen a Biblia nem volna tele csodák leírásával. Halottak támadnak fel, több nap után kikelve a sírból. Kettéválik egy tenger (bizonyosan nem a Vörös-tenger) vize egy menekülő csapat előtt. A fejsze nem merül el, a falak ellenben kürtzengésre és csatakiáltásra leomlanak. Ömlik az eső, megnyílnak a mélység csatornái, s özönvíz árad el a Földön. Egy halnak épp nincs jobb dolga, mint hogy lenyeljen és három napig a gyomrában szállítson egy engedetlen prófétát, majd kiköpje a tengertől több száz kilométerre fekvő Ninive mellett. A vakon született visszanyeri a látását – és még sorolhatnánk.

*A fejsze nem merül el, a falak ellenben kürtzengésre és csatakiáltásra leomlanak.*

Bennem sem annyi bátorság, sem annyi székértelem nincs, hogy bármit mondjak az újszövetségi csoda-történetekről, de a szerkesztőség megtisztelő felkérésének talán akkor is eleget teszek, ha mondandómat az Ószövetségre korlátozom. Bevallom, hogy a csoda-történetekkel nekem is voltak, vannak, és feltehetően még lesznek is nehézségeim. Mert ha komolyan vesszük, hogy az Ószövetség ugyanúgy Isten kinyilatkoztatott szava, mint az Új, akkor nem kerülhet meg a szavahihetőség kérdése. És eben a pillanatban

nyomban másként hangzik a kétely, hogy például ma már elég nehéz kürtszóval leomlasztani egy falat. Viszont a történet ott van, és olvasása során megoldásra van szükségem. Egyre inkább hiszem, hogy a megoldás arrafelé, azon a szellemi tájon található, amelyen keresztül felnőtt életem és tudományos munkám során mindvégig közeledtem az Ószövetséghez. Ez a terep pedig az a közismert tény, hogy Isten szavát olyan emberek jegyezték le, akiket Isten erre inspirált. Ők pedig nem is írhattak másként, mint koruk szellemi horizontján élő emberek. Furcsa volna a Genézis legelején a meleg tengerekben élő aminosavakról, vagy más effélékről olvasni. S ha innen kérdezem meg, mit akar mondani a csodás történet, akkor eddigi tapasztalataim szerint mindig eljutok valami olyan mondanivalóig, amely semmilyen tekintetben nem zavarja meg magát a történetet. Ráadásul engem is megnyugtat. Mivel azonban még a puding sincs meg az evés próbája nélkül, lássunk két történetet!

Elsőként talán érdemes megfontolni, hogy Jónás történetének éppen a lényegét nem értjük meg, ha leragadunk a hal problémájánál. Mert nemcsak azt kell látni, hogy cetről szó sincs, hiszen a Biblia egyértelműen egy nagy halról beszél, minden további pontosítás nélkül. (Így persze meglehetősen felesleges a cetek tanulmányozása Jónás könyve kapcsán.) Azt érdemes igazán észrevenni, hogy Jónás menekül a prófétai meghívás elől. Márpedig ez a meghívás nem valami választható, fakultatív valami, Jeremiás erről elég sokat tudna mesélni. A prófétai élet tele van üldöztetéssel, szenvedéssel, kudarccal, sőt olykor erőszakos halállal is. Ám ha Isten kiválasztja a prófétát, akkor neki ez a hivatás lesz a sorsa. S ha ráadásul még annyira naiv is, hogy menekülni próbál Isten elől, nos, akkor Isten megtalálja a módját, hogy visszatérítse a prófétaság rögzös útjára. S teszi ezt úgy, ahogy kedve tartja, ám a mód, esetünkben egy nagy hal, a fő mondanivalóhoz képest teljesen mellékes.

De a vízözönnel is hasonlóan áll a helyzet. Tévúton járunk, ha arra gondolunk: számoljuk ki, milyen magas lesz a víztükör, ha a Földön és a Föld légkörében található valamennyi H<sub>2</sub>O folyékony halmazállapotú lesz. És lerágnak a körmünket, hogy vajon az Ararát, de legalább a



Mount Everest vajon éppen csak kilátszódná-e a vízből. Mert ha igen, akkor Isten szavának igaza van, de ha nem... - így leírva csak még jobban látszik, mennyire ostoba kérdés is ez. Sokkal érdekesebb itt is a konkrétum mögé tekinteni. A világ ugyanis a Tóra első könyve szerint (is) mindenestől Isten teremtménye. Isten intézte úgy, hogy a törvényeknek nem engedelmességek káoszából rendezett világ, kozmosz legyen. Ám ez a rendezett világ létében végtelenen törékeny. Mert maga az ember, aki a világ megteremtésére nem volt képes, az elpusztítására nagyon is alkalmasnak bizonyul. S hogy mivel? A bűn elhatalmasodásával. S itt már végképp megérinthez a történet: velejég igazságtalan kapitalizmus, kipufogógáz, hulladéksziget a tengereken, globális közöny, Istent játszó ember, politikai hazugságok, és még sorolhatnánk. Hát nem sokkal érdekesebb ez, mint az Ararát méricskélése. De a végére egy minden eddiginél egyszerűbb ötletem van. A Bibliát csupa ókori ember

mesélte, szavalta, írta annak idején. Ők szemernyi sem különböztek azoktól az ókori emberektől, akik nem Palesztinában, hanem bárhol máshol éltek akár a Földközi-tenger kies partjainál, akár valahol a messzi, zord északon. Lehettek akár egyszerű szántó-vető emberek, vagy a hatalmas Római-birodalom mindenható urai: mindannyian hittek a csoda lehetőségében. Ebbéli meggyőződésüket egyetlen pillanatig sem szégyellték, miért is tették volna? S a csodákba vetett hitük gyakorta olyan történetek létrehozásához vezetett, amelyek sosem évülnek el, mindig mondanak valamit az adott kor emberének. Így nekünk is, csak megfontoltan kell olvasnunk őket. Persze, kereshetünk úgymond „racionális” magyarázatokat. Igaz, hogy nem fogunk találni, de legalább a történetek valódi mondanivalójához sem érünk el.

**Köszeghy Miklós**

## Csodák

Csodák. Ha ezt a szót meghallják az emberek, mindig valami monumentális dologra próbálnak gondolni, mint például a Világ 7 csodája vagy éppen nyerni a Lottón. Ha csak ezek a dolgok számítanak csodának az életünkben, több mint valószínű, hogy az emberek többsége boldogtalan lenne. Úgy gondolom, a csoda mindenkit körülvesz a mindennapokban is. Gondoljunk csak bele, az mekkora csoda, hogy egyáltalán megszülettünk. Ez egyáltalán nem egy magától értetődő dolog. Szeretéből és két darab egyszerűes genetikai állományú sejtéből létrejött egy olyan képződmény, akinek gondolatai, érzései vannak. Nem mellesleg teljesen egyedi és megismételhetetlen, ahogyan Kosztolányi Dezső is írja: „*milliók közt az egyetlen*”. Az életünkben sok dolgot magától értetődőnek veszünk, például hogy barátaink között,

szeretetteljes légkörben élhetünk egy kollégiumban, vagy éppen megkaptuk azt a hivatástudatot, amivel reménység szerint mindenki elindult a saját útján. Sajnos gyógyulási csodákat még nem láthattam testközelből, viszont David Eagleman agykutató, *Agy* című könyvében találok egy olyan történettel, ami azonnal eszembe jutott a csoda témáról. Egy autóbaleset következtében egy fiatal férfi az egyik agyféltekét elvesztette. Ahhoz sem fűztek sok reményt, hogy egyáltalán életben marad, nemhogy ahhoz, hogy a balesete után pár évvel vörös diplomával elvégezze az orvosi egyetemet. Kívánom, hogy minden nap észre tudjuk venni a nagy feltűnést nem keltő, apró csodákat, mint például egy borzalmas nap után egy kedves mosolytafolyosón, vagy esetleg egy apró üzenetet a szobatársunktól egy csokoládé kíséretében.

**Dobri Eszter**



## Túrnén a Valami Más

Valahol mindig is sejtettük, hogy ez lesz. Előbb vagy utóbb el kellett jönnie. De biztos csak akkor lett, amikor szeptembervégén megkérték Mórotz Rékát, hogy kezdje el a Valami Más novemberi, Békés megyei turnéjának megszervezését. A feladatunk az volt, hogy a Szarvason, Békéscsabán, Orosházán és Mezőberényben található Evangélikus iskolákból egyetemünkre invitáljuk az ott tanulókat, illetve hogy az Evangéliumot hirdessük. A turné megkezdését rengeteg szervezés előzte meg. Nekünk, mint zenekarnak, el kellett döntenünk melyik számokat gondoljuk e célra alkalmasnak, melyiknek férnek bele a szűkös időkeretbe, és egyáltalán hogyan szeretnénk az üzenetünket megfogalmazni. Rengeteg beszélgetés és tanácskozás után hat számot választottunk ki. A Valami más (Doma) után Réz-Nagy Zoltán, egyetemünk lelkes vezetője tartott lelkesítő áhítatot, majd két nagyobb és egy záró blokkban eljátszottuk a Hiányzol (Szikra), Légy velem (Doma), Néma város (Doma), Itt vagyok (Szikra) és Fesd meg (Doma) című dalainkat, megtűzdelve a zenekar tagjainak

beszámolóival és személyes élményeivel. Az előkészületekhez még hozzátartozott az is, hogy felkértük útítársunknak Jansik Tamást, aki a hangosításhoz szükséges felszereléseket hozta és kezelte, azontúl a zenekar személyes jóbarátja lett a két nap alatt. Segítségét ezúton is köszönjük neki! A turné nem titkolt célja az volt, hogy az Evangélikus Déli Egyházkerület ezen részének is jelezzük, szívesen várjuk az egyetemen teológus jelöltjeiket. Azt, hogy ebből a szempontból mennyire volt sikeres az utazásunk egyelőre lehetetlen megmondani. Reméljük pozitív hatással voltunk a bizonytalanok csoportjára. Viszont egy rettenetesen fontos eredményt már most is tudunk. Mégpedig azt, hogy a zene csodáját és Jézus Krisztus mivoltának egy kis szeletét sikerült elvinnünk az ország azon részébe, ahol jártunk, és igazából ez a legfontosabb, ezért vagyunk itt. Láttunk megérintett, könnyező tanárokat és diákokat miközben játszottunk. Hallottuk köszönő szavukat, amiben azt mesélték el, mennyire fontos dologról is



éneklünk nekik, egyfajta „életszagú Istenről”. Számomra nem létezik nagyobb dicséret és semmi nem jelzi jobban, hogy érdemes dolgoznunk, érdemes volt miért odamennünk, érdemes a zene csodájában bízunk.

**Szikra Benedek**

*„a zene csodáját és Jézus  
Krisztus mivoltának  
egy kis szeletét sikerült  
elvinnünk Békés  
megyébe”*



Zahorecz Pál  
Oros Café



## Tartalom:

A borítóról.....	2
A test és lélek négy dimenziója.....	3
Áhítat.....	5
Beatles-istentisztelet.....	6
Interjú Szabó Róberttel.....	7
Sok van, mi csodálatos.....	9
Csodák.....	11
Túrnén a Valami Más.....	11

**Következő megjelenés:**  
Leckekönyv - Emlékezés  
2020 Március

### Szerkesztőség:

**Főszerkesztő: Szikra Benedek**

**ETO Szerkesztő: Juhász Zoltán András**

**Korrektor: Kultszó Kulturális Szolgáltató Egyesület**



Egyetlen nap sem olyan,  
mint a másik,  
mert mindegyik tartogat egy csodát,  
egy mágikus pillanatot,  
amikor az univerzum összeomlik,  
és új csillagok születnek.

–Paulo Coelho



A kiadványt támogatja  
a Kultszó Kulturális Szolgáltató Egyesület